ادامه از صفحه اول

آجرچینی جدید آمریکا در برجام

او چندی پیش در مؤسسه آمریکن اینرپرایز، یکی از منسجم‌ترین (نه واقعی‌ترین) دیدگاه‌های دولت ترامپ در قبال برجام را ارائه داد. درحالی‌که یکی از مهم‌ترین ایرادات به دولت ترامپ در حوزه سیاست خارجی، فقدان استراتژی و انسجام است، سخنرانی هیلی به طرز خطرناکی دقیق و منسجم تنظیم شده بود. استفاده او از اتهامات نادرست برای ارائه مفهوم جدیدی از پایبندی به برجام و سپس استفاده از مفهوم‌سازی جدید (جعلی) برای متهم‌کردن ایران به پایبندنبودن در ساختاری معنادار طرح‌ریزی شده بود. برای شناسایی حرکت‌های بعدی دولت ترامپ در زمینه برجام، لازم است فهم دقیقی از آجرچینی جدید آمریکا داشت؛ چراکه همان‌طور که آقای روحانی در جریان کنفرانس خبری خود در نیویورک اعلام کردند، اگر حتی یک آجر از ساختمان برجام جابه‌جا شود، چیزی از آن باقی نخواهد ماند.

مرجع نهایی برای تأیید پایبندی ایران به مفاد برجام، آژانس بین‌المللی اتمی است که تاکنون پایبندی ایران را تأیید کرده است؛ اما آمریکا این نوع از «پایبندی» را صرفا تکنیکی و در نتیجه ناقص می‌داند. بر اساس مفهوم‌بندی جدید آمریکا، «پایبندی» به برجام یک مفهوم ساده و صرفا تکنیکی و فنی نیست؛ بلکه سه محور اصلی دارد؛ برجام، قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل و در نهایت قانونی که برای نظارت بر برجام به تصویب کنگره آمریکا رسیده است و بر اساس آن، رئیس‌جمهور آمریکا ملزم است هر ۹۰ روز یک بار، تأیید کند که نخست ایران مفاد برجام را نقض نکرده است، دوم تعلیق تحریم‌ها مناسب و متناسب با رفتار ایران است و سوم آنکه تعلیق تحریم‌ها در راستای منافع امنیت ملی آمریکاست. آمریکا سپس در بدعتی جدید، این‌طور عنوان می‌کند که «پایبندی » ایران نه‌تنها باید از سه منظر یادشده بررسی شود؛ بلکه باید در مجموع در چارچوب ماهیت و تاریخچه عملکرد حکومت ایران بررسی شود. حال سؤال آن است که چرا دولت ترامپ سعی دارد ماهیت حکومت ایران و عملکرد آن را از زمان وقوع انقلاب اسلامی به برجام گره بزند؟ واقعیت آن است که تأیید پایبندی ایران به برجام از سوی آژانس بین‌المللی اتمی، منجر به ارتقای موقعیت بین‌المللی ایران و بازنمایی تصویر بازیگری متعهد و مسئول از ایران شده است؛ امری که کار را برای آمریکا در برهم‌زدن برجام به هزینه ایران، مشکل کرده است. بنابراین دولت ترامپ درصدد است تا بازیگران بین‌المللی را مجاب کند که حتی اگر ایران تاکنون به برجام پایبند بوده است، نمی‌توان و نباید به تداوم این رفتار امیدوار بود؛ چراکه ماهیت حکومت ایران به گفته دولت آمریکا، در تضاد بنیادین با قوانین بین‌الملل و نظم مسلط جهانی است. به بیان دیگر، دولت ترامپ بر آن است تا دوگانه احترام به «قوانین بین‌الملل» و پایبندی به «معاهدات بین‌الملل» را در کنار هم آورد و چنین استدلال کند که احترام به قوانین بین‌المللی پیش‌شرط پایبندی به معاهدات بین‌المللی است و رژیمی که به قوانین بین‌المللی احترام نمی‌گذارد (مثلا با اشغال سفارت و گروگانگیری)، باید نسبت به پایبندی آن به معاهدات بین‌المللی نیز تردید کرد. این سیاست آمریکا در بدبین‌کردن نگاه بازیگران بین‌المللی به ایران و آینده پایبندی آن به برجام، اگرچه با زیرکی طراحی شده است؛ اما از مشکلی بزرگ رنج می‌برد؛ این مشکل همان جابه‌جایی تقدم و تأخر در بیان «نیت» و «سیاست» است. در واقع ترامپ ابتدا اعلام کرد قصد و نیت اعلام تأییدنکردن پایبندی را دارد و سپس از اعضای کابینه و مشاورانش خواست زمینه اعلام پایبندنبودن را فراهم کنند. این نیت و سپس سیاست، نه از دید رسانه‌ها و نه متحدان اروپایی آمریکا مخفی نمانده است.

بنابراین دست‌کم در کوتاه‌مدت، زمینه‌چینی‌ها و سیاست‌گذاری‌هایی از این دست، توان مجاب‌کردن مخاطبان مؤثر را نخواهد داشت. شاید از همین رو باشد که بعد از حمله مجدد ترامپ به برجام در سخنرانی مجمع عمومی سازمان ملل، تعدادی از دموکرات‌های کنگره در نامه‌ای به برخی از مقامات دولتی خاطرنشان کردند تأییدنکردن پایبندی ایران به برجام از سوی ترامپ در ۲۳ مهر، مستلزم ارائه مدارک و شواهدی به کنگره است و نمایندگان تاکنون چیزی دراین‌باره دریافت نکرده‌اند. این نمایندگان از دولت می‌خواهند که در صورت وجود مدرکی دال بر پایبندنبودن ایران، آن را تا ۱۴ مهر به کنگره ارائه دهد یا در کمیته مربوطه سنا برای ادای توضیحات حضور یابد. در نهایت اقدام احتمالی ترامپ برای تأییدنکردن در ۲۳ مهر، هم با مخالفت‌های داخلی و هم بین‌المللی مواجه است؛ اما آنچه حائز اهمیت است، آن است که ویژگی‌های شخصیتی و فردی ترامپ چنان است که به همان اندازه که احتمال دارد سر حرف و وعده‌اش بماند، به همان میزان نیز احتمال دارد که به‌راحتی از آن برگردد. برجسته‌بودن این ویژگی فردی، این پیام را به همه بازیگران ازجمله ایران می‌دهد که باید برای تمام سناریوهای ممکن برنامه داشته باشند.

***کارشناس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص**

۹۰ هزار میلیارد تومان تمام ذخایر کشور

تحریم‌ها نیمی از پس‌اندازها را بلعید

بیشتر از نیمی از پس‌انداز ملی ایران در سال‌های گذشته آب رفته است. این بلایی است که تحریم‌ها بر سر ذخایر کشور آورد. نگاهی می‌کنیم به آمارهایی که بانک مرکزی هر سال از پس‌انداز ملی استخراج می‌کند. آخرین پس‌انداز اعلام‌شده ۹۰ هزار میلیارد تومان است که نسبت به سال‌های قبل ریزش بسیار شدیدی داشته است. در واقع بیشتر از نیمی از پس‌انداز کشور در دورانی که تحت تحریم‌های یک‌طرفه قرار گرفتیم، از دست رفت. ۲۰۵ هزار میلیارد تومان پس‌اندازی بود که در سال ۱۳۹۱ برای کشور ثبت شده است اما این میزان ذخایر در سال‌های بعد مرتب کم شد تا سال ۱۳۹۴ که به کمترین رقم در ۱۱ سال گذشته، یعنی ۹۰ هزار میلیارد تومان رسید.

پس‌انداز کشور شامل چه چیزهایی است؟ تشکیل سرمایه ثابت، موجودی انبار، خالص صادرات کالا و خدمات، خالص درآمد عوامل تولید از خارج و نتیجه رابطه مبادله سرجمع پس از کسر استهلاک سرمایه‌های ثابت به‌عنوان پس‌انداز خالص ملی تلقی می‌شوند.

اگر فقط یکی از این شاخص‌ها یعنی موجودی انبار را بخواهیم بررسی کنیم؛ سیگنال‌هایی می‌فرستد که نشان از رکود دارد. موجودی انبار در سال‌های مورد بررسی برعکس مجموع پس‌انداز که روند کاهشی داشته، با رشد همراه بوده است. افزایش موجودی انبار نشانی از میزان مصرف در کشور و حجم تقاضاست که واضح است در این سال‌ها با افت تقاضا موجودی انبارها باوجود کاهش تشکیل سرمایه ثابت، افزایش یافته است.

تحریم‌ها توانست اقتصاد کشور را از زوایای مختلف متأثر کند. یکی از اثرات آن افزایش هزینه‌های مبادله بازرگانی بود. برای آنکه بتوانیم نفت و دیگر کالاهایمان را صادر کنیم و پول آن را به کشور بیاوریم، ناچار بودیم هزینه‌های اضافه پرداخت کنیم. دیگر بانک‌ها قادر نبودند معاملات پولی با سایر بانک‌های جهان انجام دهند و این موضوع ناگزیرمان می‌کرد به سراغ صرافی‌ها برویم. صرافان هم برای انجام این معاملات دنبال کسب سود بودند و به‌این‌ترتیب هزینه‌هایی به مراتب بیش از قبل مترتب شد. طبق گزارش‌هایی که در یکی دو سال گذشته منتشر شد؛ بنا بر اقوال مسئولان، در دوران تحریم بیش از ۳۰ درصد هزینه افزایش مبادلات سربار کشور شد.

اما در کنار این اتفاق موارد بسیار دیگری وجود داشت که سبب شد اقتصاد لطمه ببیند. نرسیدن به‌موقع پول‌های نفتی و طلا و دلارهای بلوکه‌شده‌مان در سایر کشورها موجب شد که سرمایه‌ها از چرخه تولید خارج شود و پس‌اندازها کم شده و کم‌کم رکود حادث شود؛ البته در این بین سیاست‌های کلان اقتصادی دولت هم در نتایج حاصله بی‌اثر نبود.

مصرف خصوصی به‌عنوان مهم‌ترین جزء از اجزای تقاضای کل می‌تواند تحت تأثیر متغیرهایی مانند نرخ بهره، مالیات، سطح عمومی قیمت‌ها و هزینه‌های دولتی قرار گیرد که همگی متأثر از سیاست‌های کلان اقتصادی دولت است.

دخل و خرج در دستگاه حکومت اهمیت حیاتی دارد و دولت بدون درآمد نمی‌تواند بقا داشته باشد. کافی‌نبودن درآمد دستگاه‌های دولتی را از انجام وظایف بازمی‌دارد و آن را فلج می‌کند. زیاده‌روی در مخارج عمومی کشور را به‌سوی ورشکستگی می‌کشاند؛ بنابراین مالیه عمومی یکی از بهترین و اساسی‌ترین آرمان‌های دولت به‌شمار می‌رود.

سرمایه‌های بلوکه‌شده، کشور را بی‌پول کرد

وحید شقاقی، اقتصاددان

پس‌انداز ملی شامل سرمایه‌گذاری در اقتصاد به‌همراه خالص صادرات و خالص هزینه‌های صورت‌گرفته از سوی دولت است. پس‌انداز ملی تابعی از سرمایه‌گذاری در اقتصاد، انباشت سرمایه، رونق صادراتی و مدیریت واردات است. این عامل می‌تواند تابعی از بهره‌وری و تورم هم باشد. رفع مشکلات و تنگناهای منابع مالی دولت نیز در پس‌انداز ملی تأثیر دارد. از سوی دیگر پس‌اندازهای شخصی نیز می‌تواند تا حدودی پس‌انداز ملی را نشان دهد.

در اقتصاد ایران رشد منفی تشکیل سرمایه ناخالص در سه تا چهار سال اخیر منجر به کاهش پس‌انداز ملی شده است. آمار بانک مرکزی از رشد تشکیل سرمایه ناخالص نشان می‌دهد که این رشد منفی بوده است. بعد از تحریم‌ها کاهش ثبات اقتصادی و افزایش هزینه‌های اقتصادی به‌خاطر رشد ریسک سرمایه‌گذاری سبب شد در حوزه جذب سرمایه‌گذار خارجی و داخلی موفق نباشیم. به‌این‌ترتیب تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در اقتصاد ایران کاهش یافت. در نتیجه انباشت سرمایه بعد از سال ۹۰، روند کاهنده داشت. عامل اصلی این روند کاهنده نیز تحریم‌ها، افزایش ریسک اقتصادی و نبود امنیت اقتصادی بود. عامل دیگری که بر سرمایه‌گذاری ملی و فردی تأثیر داشته است، ایجاد حالت انتظار در مردم در زمان مذاکرات هسته‌ای بود. به این معنی مردم و سرمایه‌گذاران تا روشن‌شدن شرایط دست به اقدام نمی‌زدند.

در حوزه رونق صادرات و صادرات غیرنفتی نیز در سال‌های اخیر شاهد جهش و روند مثبت نبودیم. صادرات نفتی در این سال‌ها فروکش کرد. قبل از تحریم ۲.۵ میلیون بشکه نفت با متوسط ۸۰ دلار می‌فروختیم، بعد از تحریم‌ها صادرات به یک میلیون بشکه رسید و قیمت نفت هم با افت، به ۴۰ تا ۵۰ دلار رسید. نفت را در بعضی مواقع به قیمت ۳۳ دلار نیز فروختیم. صادرات غیرنفتی که بخشی از آن شامل محصولات پتروشیمی و مشتقات نفتی است، به‌دلیل تحریم‌ها دچار افت شد. خالص صادرات کاهش یافت و به تناسب کاهش صادرات، نتوانستیم واردات را کاهش دهیم. در نتیجه شاهد کاهش پس‌انداز ملی در اقتصاد ایران بودیم.

در حوزه افزایش بهره‌وری هم موفق نبودیم زیرا نتوانستیم فناوری نو وارد کنیم. دو تورم بالای ۳۴ و ۳۰ درصد را تجربه کردیم. این دو تورم باعث شد قدرت خرید مردم کاهش یابد که این مسئله دلیلی بر کاهش پس‌انداز بود. متأسفانه دولت به تنگنای منابع مالی برخورد و نتوانست در حوزه بودجه عمرانی مانور داده و سرمایه‌گذاران را ترغیب کند. بودجه عمرانی خیلی کم بود. بلوکه‌شدن منابع مالی کشور در ایجاد تنگنای مالی برای دولت‌ها مؤثر بود. به گفته وزیر راه ۲۵۰ میلیارد دلار ثروت ملی در خانه‌های خالی بلوکه‌شده و براساس برآوردهایی که انجام داده‌ام، ۱۵۰۰هزار میلیارد تومان از ثروت کشور در خانه‌های خالی، طلای بانوان، کالاهای زینتی مثل موبایل اضافی و خودرو، بلوکه شده است. باوجود این دولت با تنگنای مالی مواجه بوده و باید از چین و کره‌جنوبی خط اعتباری بگیرد تا به اقتصاد رونق بخشد. عملکرد نامناسب نظام بانکی هم در کاهش پس‌انداز ملی مؤثر بود. از ۱۱۰۰ هزار میلیارد تومان سپرده مردم که مانده تسهیلاتی بانک‌ها تا مرداد ۹۶ بود، ۸۶۱ هزار میلیارد تومان به‌دلیل مطالبات معوق ۲۰۰ شرکتی که ۴۰ درصد تسهیلات را گرفته‌اند، عملا از دست نظام بانکی خارج شد. یعنی بانک‌ها فقط می‌توانند حدود ۳۰ درصد سپرده‌های مردم را در سیستم بانکی بچرخانند. همه این عوامل بر کاهش پس‌انداز ملی بعد از سال ۹۰ تأثیر داشت و نقش تحریم‌ها و ضربه‌پذیری اقتصادی ایران بسیار بارزتر خود را نشان داد.

پس‌انداز ملی به قیمت بازار - میلیارد ریال

به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳*	۱۳۹۴*
تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	۱۱۹۱۸۰۰	۱۲۳۹۵۱۹	۱۲۱۹۰۱۸	۱۳۹۷۷۹۶	۱۵۶۳۶۴۰	۱۵۸۴۳۲۲	۱۶۳۶۵۳۷	۱۷۱۲۱۸۶	۱۳۸۶۷۹۱	۱۲۷۸۹۶۸	۱۳۷۸۹۹۳	۱۲۱۲۸۵۸
تغییر در موجودی انبار	۵۴۱۹۹۲	۴۳۴۹۹۸	۵۳۹۱۸۱	۵۸۸۹۰۴	۶۱۵۲۴۱	۶۶۳۲۶۴	۸۲۹۱۸۴	۶۴۶۸۵۱	۷۴۵۵۵۶	۷۳۴۳۳۰	۷۳۵۷۵۶	۶۰۶۳۵۲
خالص صادرات کالاها و خدمات	۴۲۷۸۹۰	۴۷۴۴۵۳	۴۹۱۳۸۵	۴۲۴۴۴۸	۳۰۹۲۳۳	۳۲۳۵۱۸	۴۱۰۱۰۶	۵۱۶۴۷۹	۳۳۴۹۷۷	۴۵۵۶۲۸	۵۷۲۹۹۶	۸۶۶۵۲۹
خالص درآمد عوامل تولید از خارج	-۷۰۳۷	-۸۳۹۵	۱۰۷۸	۱۳۸۷۳	۱۷۵۰۷	-۲۲۲۸	۴۳۴	۴۹۰	۱۶۰۷۲	۱۷۴۲۶	۷۱۶۱	۵۲۹۲
نتیجه رابطه مبادله بازرگانی	-۴۶۶۹۶۵	-۱۷۹۰۲۲	-۱۵۹۰۰۴	۵۶۱۵	-۲۶۴۰۶	-۲۱۵۳۲۷	-۷۸۴۶۸	۰	-۲۹۵۷۵۶	-۳۲۵۷۲۴	-۴۹۹۴۲۴	-۸۴۲۸۲۴
پس‌انداز ناخالص ملی	۱۶۸۷۶۸۰	۱۹۶۱۵۵۴	۲۰۹۱۶۵۸	۲۴۳۰۶۳۵	۲۴۷۹۲۱۵	۲۳۵۳۵۴۸	۲۷۹۷۷۹۳	۲۸۷۶۰۰۷	۲۱۸۷۶۴۰	۲۱۶۰۶۲۹	۲۱۹۵۴۸۲	۱۸۴۸۲۰۷
کسر می‌شود: استهلاک سرمایه‌های ثابت	۵۷۴۱۰۰	۶۰۸۶۴۵	۶۴۵۳۲۵	۶۸۱۳۱۵	۷۱۲۷۹۴	۷۴۶۳۸۵	۷۸۲۳۸۸	۸۲۳۰۱۹	۸۶۲۷۱۰	۸۹۲۱۴۰	۹۱۸۱۹۶	۹۴۲۶۱۸
پس‌انداز خالص ملی	۱۱۱۳۵۸۱	۱۳۵۲۹۰۹	۱۴۴۶۳۳۳	۱۷۴۹۳۲۰	۱۷۶۶۴۲۱	۱۶۰۷۱۶۳	۲۰۱۵۴۰۴	۲۰۵۲۹۸۷	۱۳۲۴۹۳۰	۱۲۶۸۴۸۹	۱۲۷۷۲۸۶	۹۰۵۵۸۹

سال * ارقام نهایی نیست

دفتر سیستم بازاریابی آموزش فنی حرفه‌ای آلمان در تهران گشایش یافت

آموزش فنی چشم‌آبی‌ها به جوانان ایرانی

شرق: همکاری‌ها با آلمان فقط به تجارت محدود نمی‌شود. گویا جذابیت‌های ایران برای این کشور، آن‌قدر هست که دست به همکاری‌های بلندمدت و میان‌مدت در عرصه آموزشی هم بزند. برهمین‌اساس اتاق مشترک ایران و آلمان، دیروز دفتر نمایندگی سیستم بازاریابی بین‌المللی آموزش فنی و حرفه‌ای آلمان را با نام (iMOVE) در اتاق بازرگانی و صنایع ایران و آلمان در تهران راه‌اندازی کرد. این سیستم، آستانه‌ای برای دسترسی افراد به تخصص آلمانی در زمینه آموزش حرفه‌ای است و اقدامی ابتکاری از سوی وزارت آموزش و پژوهش آلمان و بخشی از انستیتوی فدرال آموزش حرفه‌ای این کشور به‌شمار می‌رود.

گسترش همکاری‌های پسابرجامی ایران و آلمان

علی زرافشان، معاون آموزش متوسطه وزارت آموزش‌وپرورش، با حضور در این مراسم، ابراز امیدواری کرد افتتاح این دفتر، فصل جدیدی را در همکاری‌های آموزشی دو کشور به‌ویژه پس از برجام فراهم کند. به گفته این مسئول، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و تربیت و پرورش افراد بر مبنای این آموزش‌ها می‌تواند در شرایط کنونی کشور به‌ویژه برنامه‌های تحولی دولت بسیار مؤثر باشد. او یادآوری کرد: اکنون ۳۸ درصد دانش‌آموزان دوره متوسطه کشور - نزدیک به ۷۰۰ هزار نفر- در هنرستان‌ها مشغول به تحصیل هستند که تعداد آنان در سال تحصیلی آینده به بیش از یک میلیون نفر می‌رسد.زرافشان افزود: پوشش تحصیلی دانش‌آموزان فنی و حرفه‌ای و هنرستان‌ها در پایان برنامه ششم توسعه باید به ۵۰ درصد برسد؛ ازاین‌رو، این رویداد می‌تواند بستری برای همکاری‌های مشترک و تبادل تجربیات دو کشور باشد.

تعداد فارغ‌التحصیلان ایرانی، بیش از اندازه است

مدیر بخش فرهنگی سفارت آلمان در تهران در این آیین گفت: همکاری ایران و آلمان برای ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای سابقه‌ای طولانی دارد و از یک سال گذشته دوباره تعامل مشترک بین دو کشور آغاز شده است. به گفته «یوستوس کمپر»، ایران کشوری بسیار جوان است و ارائه این آموزش‌ها می‌تواند به این کشور در امیددادن به جوانان برای ساخت آینده‌شان کمک کند. این مسئول آلمانی با اشاره به تعداد زیاد دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاهی ایران و «بیش از اندازه» توصیف‌کردن آن، یادآوری کرد: اگر همه جوانان بخواهند وارد دانشگاه‌ها شوند، نمی‌توانند شغلی مناسب بیابند؛ در همین پیوند شاهد نرخ بی‌کاری بسیار بالا در ایران هستیم. او با اشاره به اقدام‌های مشترک صورت‌گرفته در زمینه آموزشی بین دو کشور در چهار سال گذشته، برندگان این همکاری‌ها را جوانان و خانواده‌های آنان و همچنین جامعه اعلام کرد و گفت: در شرایط ایده‌آل این افراد می‌توانند بر ارتقای بهره‌وری و کیفیت کار بیفزایند. کمپر خاطرنشان کرد: آلمان با تجربه طولانی در سیستم آموزش فنی و حرفه‌ای، متخصصان زیادی در این زمینه پرورش داده و با گشایش دفتر آی‌موو در ایران گام دیگری برای همکاری‌های مشترک برداشته شد.

دفاتر آموزشی آلمان در ایران، چین و هند

همچنین اولریک ماینکه، مدیر بازاریابی بین‌المللی آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای آلمان، در این مراسم گفت: نیروی کار متخصص تکیه‌گاه یک اقتصاد موفق و همچنین یک خانواده محقق از نظر اقتصادی و اجتماعی است. او با تأکید بر آموزش‌های عملی در کنار آموزش‌های تئوریک، خاطرنشان کرد: نزدیک به ۲۵ هزار مؤسسه در آلمان در زمینه آموزش نیروهای کار متخصص و ۱۰ تا ۱۵ درصد آنها در بعد بین‌المللی فعالیت دارند و آی‌موو، مؤسسه‌ای است که در مسیر تحقق این اهداف از سوی وزارت آموزش و تحقیقات آلمان ایجاد شده است. ماینکه تصریح کرد: کمک به افراد و آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آلمان برای ورود به بازارهای بین‌المللی، وظیفه اصلی این مؤسسه است که اینک دفاتری در ایران، چین و هند دایر کرده است.

در جلسه مبارزه با مفاسد اقتصادی مطرح شد

ارجاع پرونده ۳۰ متخلف به هیئت انتظامی بانک‌ها

بانک‌ها از دستور بانک مرکزی سرپیچی می‌کنند و بر این اساس هیئت نظارت نام آن دسته از متخلفانی را که زیر بار اجرای ابلاغیه‌های بانک مرکزی نرفتند، اعلام کرده است. در جلسه هماهنگی ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی، ولی‌الله سیف رئیس کل بانک مرکزی از ۳۰ پرونده تخلف بانکی سخن گفت که به هیئت نظارت بانک‌ها ارجاع شده است.

او البته گفت: پرونده تخلفات بانک‌ها نسبت به گذشته کاهش یافته است. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، رئیس کل بانک مرکزی توضیح داد: اگر امروز برنامه یکسان‌سازی نرخ سود بانکی در کشور با آرامش مناسبی پیش می‌رود؛ به این خاطر است که مؤسسات اعتباری غیرمجاز دیگر نمی‌توانند به صورت علنی فعالیت و اقدام کنند و اقدامات صورت‌گرفته، منجر به موفقیت برنامه یکسان‌سازی نرخ سود بانکی و ساماندهی مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز شده است. او از کاهش چشمگیر معوقات بانکی خبر داد و افزود: از زمان تأسیس بانک مرکزی تا سال ۹۲ تعداد پرونده‌های تخلف شبکه بانکی که به هیئت انتظامی ارائه می‌شد، انگشت‌شمار بود اما در چهار سال دولت یازدهم تعداد این پرونده‌ها به حدود ۳۰ پرونده رسید که از تعمیق نظارت بانک مرکزی در رسیدگی به تخلفات شبکه بانکی حکایت دارد.

پرچم مبارزه با فساد را افراشته نگه می‌داریم

اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور نیز در جلسه ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی، با اشاره به تلاش‌های دبیرخانه ستاد در تدوین موضوعات و پیگیری جدی برنامه‌های ستاد، اظهار کرد: دبیرخانه ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی با وجود نوپابودن در دولت یازدهم، کار سختی را پیش‌رو داشت و با وجود همه مشکلات و محدودیت‌ها خوشبختانه عملکرد و دستاوردهای خوبی داشت.

معاون‌اول رئیس‌جمهور از ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی که براساس فرمان مقام معظم رهبری تشکیل شده است، به‌عنوان محلی برای ایجاد هماهنگی میان قوای سه‌گانه در جهت پیشگیری و برخورد با تخلفات اقتصادی و پیگیری موارد مهم یاد کرد و افزود: در دولت یازدهم رابطه بسیار خوبی میان قوای سه‌گانه در امر مبارزه با مفاسد اقتصادی حاکم بود و تقریبا همه جلسات ستاد با حضور مسئولان رده بالای سه قوه تشکیل می‌شد. در این جلسه وزرای دادگستری، امور اقتصادی و دارایی، رئیس کل دیوان محاسبات، رئیس سازمان بازرسی کل کشور و دادستان تهران نیز حضور داشتند.

کاظم پالیزدار رئیس دبیرخانه ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی نیز در این جلسه ضمن ارائه گزارشی از اقدامات این دبیرخانه در دولت یازدهم، گفت: در چهار سال گذشته ۳۶ جلسه ستاد با حضور مسئولان رده‌بالای قوای سه‌گانه برگزار و تصمیمات مهمی درخصوص پیشگیری و مبارزه با مفاسد اقتصادی و اداری اخذ و به دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ شد. پالیزدار گفت: از جمله اقدامات شایان ذکر تشکیل کمیته فرادستگاهی رسیدگی به مطالبات معوق بانک‌ها از نیمه دوم ۱۳۹۳ تاکنون با تشکیل ۶۹ جلسه هفتگی بود که پس از سال‌ها نسبت به بررسی عملکرد ۱۷ بانک و پرونده مطالبات غیرجاری ۴۴ مشتری بدحساب دارای بدهی غیرجاری کلان، با حضور مسئولان امر اقدام و تصمیمات اجرائی برای تسریع در رسیدگی‌های قضائی و اجرای وثایق و...؛ اتخاذ شد و اجرای آنها ادامه دارد. وی ادامه داد: از جمله پرونده‌های شاخص مطرح رسیدگی در ستاد، پرونده بابک زنجانی و مطالبات دولت از وی است که با همکاری دستگاه قضائی مورد اقدام قرار گرفت و اقدامات و پیگیری‌ها درخصوص بازگشت وجوه به بیت‌المال همچنان ادامه دارد. رئیس دبیرخانه ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی به پرونده‌های دیگری از جمله رسیدگی به پرونده پرداخت‌های غیرمتعارف، واگذاری و فروش اراضی و املاک شهرداری تهران به برخی اشخاص حقیقی و حقوقی و پیگیری عدم ورود برخی محموله‌های نهاده‌های دامی آلوده به داخل کشور، در راستای حفظ و صیانت از سلامت جامعه و امنیت غذایی کشور اشاره و خاطرنشان کرد: مسیر روشن مبارزه با فساد که در دولت یازدهم شروع شده است با مساعی سایر قوا با قوت ادامه خواهد یافت.

خبر

۸۵ درصد قراردادهای بانکی صوری است

● عضو شورای فقهی بورس با اشاره به مراکزی که به صورت علنی فاکتور صوری برای اخذ وام منتشر می‌کنند و بانک‌ها هم از این مسئله مطلع هستند، گفت: عقود صوری باعث می‌شود معاملات بانکی در نهایت به بهره و ربا منجر شود، بنابراین باید از آن جلوگیری شود. به گزارش تسنیم، حجت‌الاسلام معصومی‌نیا با بیان اینکه ۸۵ درصد از قراردادهای بانکی صوری است، عنوان کرد: بانکداری اسلامی و لزوم عمل به آن مسئله‌ای است که امروزه به مشکل بزرگی تبدیل شده است. دریافت سودهای بالای بانکی و دریافت سرسام‌آور جریمه دیرکرد از یک سو، در سال‌های اخیر با واکنش مراجع تقلید روبه‌رو شده است و از سوی دیگر، با اعتراضات مردمی نسبت به دریافت این نوع سودهای بانکی بالا و نابرابر. همچنین، یک علت عمده و مهم ایجادکننده شائبه شرعی در بانک‌ها منعقدشدن قراردادهای صوری و غیرواقعی است که به نوعی هم خلاف شرع و هم ضربه‌زننده به تولید و اقتصاد است، زیرا قرارداد صوری در اصل رابطه بانک با بازار کالا و خریدوفروش را قطع می‌کند.

او اذعان کرد: صوری‌بودن بدان معناست که عقود شرعی در بانک‌ها فقط در حد حرف است و در ظاهر دیده می‌شود که عقود شرعی اتفاق می‌افتد، اما در عمل عقود شرعی به درستی اجرا نمی‌شود و غیرواقعی است که این مطلب معاملات بانکی را غیرشرعی می‌کند و شبهه ربا را به وجود می‌آورد. اکنون، مراکزی هستند که علنی فاکتور صوری برای تهیه وام عرضه می‌کنند، مثلا اگر می‌خواهید وام فروش اقساطی از بانک بگیرید، این مراکز فاکتور صوری در اختیار شما قرار می‌دهند تا بتوانید وام دریافت کنید و بانک هم با اینکه اکثر اوقات از این تقلب اطلاع کافی دارد، توجهی به آن ندارد، چون هدفش دریافت بهره و سود است. اکنون، در ساختار بانکی عمده عقود شرعی که منعقد می‌شود، صوری و غیرواقعی است و ماهیت اصلی آن عقود به درستی اجرائی نمی‌شود و در نهایت به قرض و بهره ربوی منتهی می‌شود، زیرا صوری است.

ایران ۲ میلیارد دلار کالا به عراق صادر کرد

● براساس آخرین آمار، عراق با دو میلیارد دلار واردات از ایران در چهارماهه نخست سال‌جاری، دومین مقصد صادراتی کالاهای ایرانی به‌شمار می‌آید. به گزارش سازمان توسعه تجارت ایران، ناصر بهزاد، رایزن بازرگانی ایران در عراق، با اشاره به پیش‌بینی افزایش هشت‌درصدی در ارزش صادرات ایران به عراق در شش‌ماهه اخیر گفت: بالغ بر سه میلیارد دلار صادرات ایران به عراق در شش‌ماهه نخست سال پیش‌بینی می‌شود که این افزایش از صدور کالاهایی مانند محصولات کشاورزی، ماشین‌آلات و وسایل مکانیکی، ادوات برقی و دارو ناشی می‌شود و همچنین موادغذایی مانند رب، ماکارانی و آرد، فرآورده‌های لبنی، محصولات پتروشمی و روان‌کننده‌های صنعتی نیز در زمره محصولات پررونق صادراتی به کشور عراق قرار دارد. بهزاد درباره آمار تجارت خارجی عراق افزود: واردات عراق از کشورهای مختلف، سالانه ۳۰ میلیارد دلار است و به تفکیک، چین ۲۸ درصد، ترکیه ۲۷ درصد و ایران ۲۴ درصد در جایگاه اول تا سوم کشورهای صادرکننده به عراق ایستاده‌اند که اگر صادرات خدمات فنی و مهندسی و میعانات گازی به آن اضافه شود، سهم ایران با ترکیه برابری خواهد کرد چنان‌که امسال برای اولین بار صادرات گاز به عراق را با روزانه ۱۲ میلیون مترمکعب آغاز کردیم. او در ادامه گفت: قیمت سرانه هر تُن کالای صادراتی ایران به عراق ۵۰۰ دلار است که در مقایسه با ۳۵۰ دلار سرانه کل صادرات ایران، ارزش بالاتری را نشان می‌دهد.

صادرات مناطق آزاد به یک میلیارد دلار رسید

● دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی گفت: امسال صادرات مناطق آزاد کشور نسبت به سال گذشته ۲۵ درصد افزایش داشته و ارزش آن به یک میلیارد دلار رسیده است. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، مرتضی بانک، مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در منطقه آزاد ماکو و در مرز بازرگان، گفت: خوشبختانه امسال صادرات مناطق آزاد کشور نسبت به سال گذشته ۲۵ درصد افزایش داشته و ارزش آن به یک میلیارد دلار رسیده است. وی گفت: سیاست دولت دوازدهم، ایجاد سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، بهبود سرمایه‌گذاری و نیز ایجاد و توسعه صنایع و مبادلات تجاری است. دولت به مناطق آزاد توجه خاصی دارد و اگر قوانین این مناطق رعایت شود دولت با توسعه آنها موافق است. بانک افزود: مناطق آزاد در زمینه صادرات رشد متناسب و مطلوبی داشته‌اند و امیدواریم با گشایش‌هایی همچون «فاینانس» فعالیت مناطق آزاد افزایش یابد. دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ادامه داد: هیچ ارتباطی بین مسئله قاچاق و مناطق آزاد وجود ندارد. این موضوع در واقع یک نکته انحرافی است و برخی رسانه‌ها آن را طراحی کرده‌اند، چون با همکاری که بین گمرک و منطقه آزاد وجود دارد، قاچاقی صورت نمی‌گیرد.